

vshtriz semlje, pernési perpravljeni vladike, neravno jim koreninze perreshi, pa ne kraji, kot po zhevlju dolge; vladici jih po 6 pavzov saksib, to je 12 vladik na šešen; safuj jih s dobro perstjo 3 pavze na globoko; 3 pavze dolge débla pa naj is semlje molé. Kdor bi od enga zhevlja dalje deblo pustil, bi shivaki per verhu sagnali, per tléh bi se plot ne sgostil, ter bi drobna shival per tléh skosi plot hodila.

Dva delovza opravljata klezhé to delo. Eden postavlja vladike po frédi skopaniga shléba naravnost per nategnjeni niti; rasravnuje korenine, které kolésnim shpizam enako rasprostí; med tem, ko pomagavez persti na korenine nasiplje, giblje drugi vladiko eno sa drugo, jo v roki dershé, tako dolgo, de perst korenine oprime, in vladika sama stoji. Sdaj pa sadnik s obéma rokáma perst okoli korenin potlazhi, in pomagavez sa njim shleb s perstjo nasiplje.

Kir nikdar enako mozhnih vladik dobiti ni, je vediti, de se nesmejo samo mozhne, ali pa samo tanjke stébla v versto staviti, ampak sadnik mora vselej sraven mozhniga, eno tanji stéblo vladiti. Po sajeni versti se mora toliko vode politi, de se vfa perst, s ktero je sad safut, dobro napije, savoljo tega se mora sa sajeno verstjo majhen shleb (graben) pustiti, v kteriora se voda vljiva. Dva pridna delovza po 50 feshnov na dan nasadita, to se vé, zhe fi vše, kar je k sadilu potreba pred pripravita.

(Dalje sledi.)

Nova fhega shlahtno dréve rasniga plemena is pefhek srediti.

Novo fhego vertno in sadno dréve rediti, nam je nevtruden uženik v Belgii, shlahtni gospod H. Mons *) rasódel, kteri si je she zhes zelih fhtirdefet lét neprenehama neisrezheno veliko persadéval in vsefkoši skufhnje delal, svuriti se, is pefhek in kofhiz dréve shlahtniga in noviga plemena srediti; dokler mu je ratalo is gole setve ali saditve pefhek in kofhiz shlahtno sadje rasniga plemena srediti.

Imenovan gospod uženik je imel she od svoje perve mladošti vesélja dovelj s sadnim drévjem v zaker hoditi, in v svojimu dvajsetimu létu se je she vezhkrat preprizhal, de doftikrat is hrushkovih in jabelzhnih pefhek she v pervimu ródu nektere dréfiza, od materniga debla rasno, pa vender popolnama shlahtno sadje rodé, ter pride na misel, skufhnje fejanja pefhek od rodú do rodú podaljšhati, které je on, kakor je she rezhen, po nasledni fhegi nevtrudljiv frezno konzhal, namrežh: nabil jih je pervizh, de bi bil popred na konez svojiga dela prishel, veliko mnoshizo divjakov od vših plemenov sadnih dréfis, in jih je v svoj vert sadil. Kir jim je fkerbno fregel, mu tudi prav hitro rastejo, tote po redi vše mu slab sad rodé. Od tega

sadja odlozhi nar lepfhi, de bi pefhke od njega na novo sejal. Is teh pefhek israfhene drevéfiza prefadi, ki so bile she po dvé léti stare, eno od drusiga po defét zhevljev, in jim ravno tako, ko pervim, fkerbno ftrešhe, de bi mu popred rodile. Pa tudi sad te druge setve je bil slab; to de vender nekoliko odródu drugazhen. Sopet od tega rodú vsame nar gorfhiga sadja sa pefhke, které sopet vseje in drugih drevéfiz saredí, které so fe she po rafti in perji shlahtnimu sadju blishale, in po raslošnim prefajenju in fkerbni reji, so med seboj vše rasniga, tode vezhidel sashitniga sadja obrodile, in njemu vefélo priprizhanje rasodele, de se na pravim potu snajde, shlahtno sadje po setvi pefhek perdelati si, in de bodo po vednim sledenju setve v všakimu novimu ródu drevefiza bolj sgodej rodile.

Ta skufhnja se je v zhetertimu ródu fhe bolj ozhitno fkasala, in drevéfiza tega rodú so med seboj manj rasno, temuzh vezhidel le sadja prav dobriga in shlahtniga plemena obrodile.

Sadje od drevef petiga rodú je po fkerbni setvi in reji fhe manj rasno, in skorej vše shlahtno in posébno dobro. Skufhnje do devetiga rodú podaljshane fo sraven tega fhe to le uzhile: pervizh, de sadje is pefhek in kofhiz isrejenih drevef od léta do léta debeljhi in boljshhi prihaja; drugizh, de fo ravno te drevéfa veliko kerkeji, in tretjizh, de se tudi hudih pishev in slabiga vremena manj od drusih bojé.

Kdo mi bo tadaj odrekel, zhe porezhem, de je vše nafhe sadno dréve, ki smo ga od zhafa do zhafa is drusih strani svetá dobili, v svojim domazhim kraju, ravno na tem potu, in po tazih poskufhnjah pomnosheno in poshlahtneno! In Bog vé, kaj snajo prijatli sadniga dreveja fzhasama fhe vše snajditi!

Dosedajne skufhnje mnogih plemenov sadnih drevef is pefhek in kofhiz sarediti uzhé, de potrebuje réja shlahtnih hrushik noviga plemena petero rodov, ali sheft in tridesét lét; réja jabelk zhvetéro rodov, ali okoli dvajset lét; in réja sadja s kofhizami pa troje do zhvetero rodov, ali dvanajst do petnajst lét. *)

Kdor si je po ti shegi shlahtniga sadja saredil, mu ne gre drusiga pozheti, ko pefhke in kofhize sejati in shlatniga sadja rasniga plemena si bo napravil in saredil, de bo kaj! — Dosdaj se je sadno dréve le po tému shlahtnilo, de so ga na vezh fort, ali s nakladam, ali s popkam, ali v saréso, ali v fklad, ali pa sakosho zepili, zhefar naf tudi naf zhaſti vredni, jaki in pridni sadni-rednik gospod F. Pirz v svojimu shevezhkrat pohvaleniu „Krajnskemu Vertenarju“ prav raslošno uzhi. Kdor hozhe tadaj shlahtniga sadja eniga plemena ohraniti, naj navadno poshlahtnenje sadnih drevef s zepljnjem obdershi. Kdor pa hozhe shlahtniga sadja rasnih fort perdobiti, naj po ti novi shegi ravna, které nam je gosp. Mons rasodel. **)

Kar pa navadno zepljenje utizhe, moram pri ti priloshnotti opomniti, de divjaki sa zepljjenje fo glogovi, ki jih tudi medvednike ali medvedove hrushize (Weissdorn) imenujemo, boljshii kakor kutnovi; sato, ki na kutno zepljene drevefiza poprej bolehati jamejo, se kmali poštarajo, in ne rodé tako

*) Glej osnanilo gosp. Landbeka: »Durch das Säen und Legen der Obstkerne edle und neue Obstsorten zu erziehen« na 367. strani zhasopisa »Bukve sveta« (Das Buch der Welt), — ki v Hofmanovi bukvoprodajavnizi v Stuttgartu na svetlo hodi.

**) Kterimu to predolgo terpi, bi s Vodnikam rekeli: »Zepi v mladošti sa stare sobe.«

**) Kmetijstva sveden gosp. James Farner poterdi popolnama, kar je tukaj rezheniga, v 44. listu Dunajskiga zhasopisa tekozhiga leta. Vrednijstvo.

pogostama, kakor une, ki so na medvednike poslahtnene.

Jeft mislim, de bom s tem kratkim pisanjem mafikterimu prijatlu sadje-reje vstregel, povedati mu, po novi shagi sadje mnogiga plemena shlahtniti in rediti, ki mi ga je nash zhaftitljivi domorodez gosp. F. Kokeil, uradnik z. k. plazhilnize in tajnik z. k. kmetijske drushbe na Koróshkim sa nashen Slovenze spisati in svetovati narozhil. Mende prav malo sadje-rednikam bo to delo dosdaj snano; ravno sato jim ga spisaniga v roke podam, in sheljim, de bi tudi nashi Slovenzi sem ter tje poskufiali, sadje po ti shagi poslahtniti. Njih fkufanje bomo o svojim zhasu v nashih krajnskih novizah s veseljem osnanili in rasglafili.

F. Schmidt.

Urno, kaj je noviga?

(Nar gorfiji fant na Krajnskim). Kje — kje je ta? flishim radovézhne deklize poprafhovati. — Koliko mi dafte, zhe ga vam pokashem? Nar saljshi fant je; rasun tega pa gotovo tudi nar boljshi mosh: nikoli ne bo shena prepira s njim imela; kar pa she rajshi flishale boste: vaka ga lahko dobi!! „Urno, urno“ — hrepené deklize — „naj nam povedó, kje de je?“ Osmnjftmu listu Ljubljanskiga zhafopisa (Carniolije) je perdjan, na tretimu obrasu! Zhizh je — tako lepe poftave in posebno tako saliga obrasa, de zhe ga dalje gledash, lepshi je! Poglejte ga in povejte, ali ni res, kar šim vam rekel.

(Lakomnik, de mu ga ni para) se je unikrat v Najenburgu na Šhvajzovskim vstrelil. Širota! ni jih sapustil vezh, ko 100000 frakov! She zhes 10 lét je v neki tamni stanizi, ktera ni bila nikdar ne pomedena ne pozchedena, prebival; in ni drusiga nizh vshival, kakor mleko in kruh, sa ktero je po 5 krajzarjev na dan plazhaval. Nekdo ga je pred smertjo ta dan vidil, ki je zele pol ure sa pistolo glihal, s ktero si je pete nabrusil, ter je she rakam shvishgat! —

(She merti nimajo pokoja.) V Karlovim mestu (Karlsruhe) na Némshkim je bilo zhes nozh od 14. do 15. preteženiga mesza deftero grobov odkopanih, kjer so mervizi všiga obropani, zhesar so na febi imeli, ja zelo okovi njih trug so prefli. Ta, kaj taziga storiti, mora dobriga poguma biti.

(Letashna sima s repam vije) in nam bo savoljo velikiga frega in velikih nefrež, ki so se po fnesnih plasih v toliko krajih perpetile, v vedenim shalostnim spominu oftala. Pervi in drugi dan preteženiga mesza so rasgrajali v Palermi na Šiziljskim otoku neisrezheni pishi in viharji; s tozho in fnegam je tako vihralo, de se stari ljudje kaj taziga ne opomnijo. Troje bark s dragim blagam napolnjenih, se je pogresnilo. Škoda sa-nje!

(Šilohud ogenj). Terg Rehniz na Ogerškim je 2. dan preteženiga mesza s tako filo jel goreti, de je v pol uri 85 hifh s skednji in drugimi poslopji pogorelo, in 135 drushin je prishlo na berashko palizo. Škoda ognja snefe 80000 goldinarjev frebra.

(Nove slate v Zarigradu na Turshkim) so jeli 2. dan preteženiga mesza na svetlo dajati; pravijo de so prav sali denarji.

(Rudniki zele Evrope), dajo vsako leto okoli 2825 funtov slata. Od tega pride na nash zhesarstvo 2810 funtov: na vse druge evropske dershave vkupej pa le 15 funtov. Tode Spanjoli, Anglijani, Franzosi in Rusi od drusih delov sveta dobivajo veliko slata; Estrajh pa nizh.

Prislovice

Štajerskih Slovencov.

1. Čič je nič, delavec je hlebavec.
2. Kaj veija na oko, če ni na roko?
3. Kader žakelj zrase, je nekaj v njega djati.
4. Tako svet plačuje.
5. Se moramo razprestreti, kako se imamo z čem' odeti.
6. Kter nič ne vaga, nima blaga.
7. Pred svojim pragam zmétau.
8. Ko kukovca dolgo kukuje, si kmetič kruha kupuje.
9. Ta mora velk' želodec met', ktir hoče vse gorvzet'.
10. On méni, de bo mu Mana 'z nebes kapala.
11. Ta na merzlo piše.
12. Če ima veliko dobi, pa tud' ima veliko zobi.
13. Dovg je vovk.
14. Kar mačka rodí, to v slamo gladi (miši lovi).
15. Naj gre za černe gore.
16. Česa se človek preveliko veselí, tega se naj le bojí.

A. Krempel.

Kmetovski pregovori za mesec

Sušec.

(Ta mesec ima 31. dni. Sonce stopi v znamnje Ovna. 22. dan t. m. sta noč in dan enako dolga. Zdaj začnejo spomladanski vetrovi pihljati).

Ak Sušec vabi ovčice na paše zelene, jih mali Traven spet pod streho sžene. — Če v Sušcu more kmet orati, bo v mal'mu Travnu mogel počivati. — Če v Sušicu veter mnogo puhtí, in v malimu Travnu pogosto deží, tak veliki Traven prijeten sledí. — Ak se bo v Sušcu zemlja z dežjam napajala, ga poleti bo stradala. — Ko se Sušec z dežjam zlo bojuje, redko dobro letno oznanuje. — Germenje v Sušcu pomeni dobro letno po pregovoru: če Sušec germi, lakota beži. — Sneg globok ki v Sušcu dolg' leží, setvam mnogo škode naredí. — Sušcove megle, poletne plohe redé. — Ak je na dan S. Jožefa lepo, rodovitna letna bó. — Če na 40 mučencov zmerzuje tak mraz terpi še 40 dni; če pa ne, kmet dobro letno perčakuje. — Ak Sušec suši, mali Traven deží, vel'ki Traveu hladí, bodo kašte z žitam namašene, kleti z vinam natočene, senice z senam založene.

S.

Snajdba vganjke v poprejšnjim listu je:

Franz — Franza — ranza — Anza.

Shitni kup.	U Ljubljani		U Krajnju	
	2. Šuhza.		26. Švezzana.	
	fl.	kr.	fl.	kr.
1 mernik Pphenize domazhe	—	—	1	29
1 " " banashke	1	27	1	32
1 " Turfhize . . .	1	5	1	6
1 " Sorfhize . . .	—	—	1	10
1 " Ershi . . .	—	59	1	5
1 " Jezhmena . . .	—	52	1	—
1 " Profa . . .	1	—	1	4
1 " Ajde . . .	—	57	1	6
1 " Ovfa . . .	—	36	—	39